

RAJNA MILOŠ
Festival Opatija, Opatija

TURIZAM I KULTURA U OPATIJI

"Svi smo sudionici u kreiranju turističkog proizvoda destinacije, u koji treba unijeti maksimum vlastite profesionalnosti, jer svatko će dobiti više, bude li i onaj drugi nudio bolje".

FESTIVAL OPATIJA je ustanova koju je osnovao Grad Opatija sa zadatkom da se bavi organizacijom, promidžbom i posredovanjem u oblasti kulture. Dakle, to bi trebalo biti mjesto na kojem bi se trebali usklađivati interesi vezani za kulturne potrebe Grada Opatija, Turističke zajednice, hotelijera i drugih sudionika koji trebaju, mogu i žele sudjelovati u kreiranju kulturne ponude ove značajne turističke destinacije. Cilj svih navedenih sudionika trebao bi biti jedinstven - oblikovati bogatstvo raznovrsnih kulturnih, ali i zabavnih programa i manifestacija. To znači da bi Opatija trebala značajnije privlačiti turiste i po ovim sadržajima uz već prepoznatljive i parkove, plaže, šetnice i sl. To naravno nije novost, kada se zna da u trendovima suvremene turističke ponude, upravo je kulturno-zabavna ponuda ta, po kojoj se ocjenjuje atraktivnost određenog turističkih mjesta.

Kao čelnik "Festivala Opatija", ustanove čiji je zadatak da takve sadržaje osmisli i koordinira, osjećam se odgovornom progovoriti i o problemima koji ovu ustanovu sprečavaju u realizaciji zajedničkih želja i mogućnosti. Naime, kvalitetan program mora proizlaziti iz iskrenih želja i potreba svih sudionika, a što naravno znači i uz njihovu financijsku potporu. Danas se Festival Opatija najvećim svojim dijelom financira iz proračuna što uz ostvarene vlastite prihode ni izdaleka nije dovoljno, da bi se mogle zadovoljiti sve potrebe programa u kulturi, kako građana Opatije, tako i njenih gostiju. Stoga bi bilo logično i nužno osigurati i druge stalne izvore financiranja, bez kojih se ne mogu uspješno realizirati prepoznatljivi i atraktivni projekti u kulturi. To potvrđuju i neka ranija pozitivna iskustva, nekoliko uspješno realiziranih projekata, čega na žalost ima sve manje.

Festival Opatija ostvaruje redoviti program u prostorima vile "Angiolina", umjetničkom paviljonu "Juraj Šporer" i jedinstvenoj "Ljetnoj pozornici", kao i u mnogim iznajmljenim hotelskim i drugim prostorima. U godini obilježavanja 160. obljetnice turizma, uz redoviti je sačinjen i prigodni program koji se tematski veže na znamenite ličnosti koje su svojim djelima ili posjetima učinile Opatiju značajnim

turističkim odredištem. Sukladno vlastitoj djelatnosti slavimo ih kroz glazbu, riječ, sliku i pokret i to tijekom cijele godine. No, ima to i svoje naličje, jer još uvijek nismo sigurni s koliko novaca raspolažemo i da li ćemo moći financijski pokriti sve preuzete obveze. Naime, Festivalu Opatija se ne garantira sigurna pozicija u financijskom planu Turističke zajednice Grada Opatija, a zbog općenito teške financijske situacije sponzori se na tržištu sve teže pronalaze. To su i razlozi što se ne mogu pravovremeno rezervirati vrhunski izvođači, čime i ova turistička destinacija gubi prestiž.

Ako se akcent stavi na ljetna razdoblja u kojima se kulturna događanja sele u turistička odredišta, šteta je da Opatija, koja za to ima sve preduvjete, ne bude prepoznatljiva po svom "kulturnom ljetu". Takav program zahtijeva dugotrajne pripreme i kreativna pristup, a nije ga moguće ostvariti bez sigurnih financijskih izvora i pravovremenog dotoka sredstava. Tek kada se to uspije osigurati, moći će se raspored događanja pravovremeno publicirati i svoje mjesto naći u katalozima i drugim oblicima turističke ponude ove destinacije. Tada će mnogi turisti planirati svoj godišnji odmor i prema ovim informacijama. Za suvremenog su gosta upravo kulturno-umjetnički i zabavni sadržaji nezaobilazan činitelj kvalitetne turističke ponude, te da ih Opatija treba koncipirati i nuditi po uzoru na prokušane modele poznatih i priznatih kulturnih metropola.

To nameće potrebu da se razradi koncepcija željene kulturno-zabavne ponude destinacije, s naglaskom na koordinaciju i usklađivanje, na način da budu uključeni svi sudionici, koji tada i preuzimaju obveze njenog financiranja. Financiranje kulture u turizmu nije trošak, već investicija u sadržaje koji će donositi ne direktne, ali velike indirektno koristi. Važno je da se ne improvizira, već da se koncipiranje, koordinacija i realizacija ovog zahtjevnog područja povjeri specijaliziranoj instituciji, koja će okupljati "znalce", bez obzira da li će to biti Festival Opatija ili netko drugi. Naime, sve dok se ne pristupi ovom problemu organizirano i na stručnim temeljima, dok se realno ne sagleda odnos ulaganja i koristi od kulturno-zabavnih sadržaja u ukupnoj turističkoj ponudi, većih pomaka neće i ne može biti.

Bez obzira na iznimno bogatu prošlost Opatije, mišljenja sam da je došlo vrijeme, da se u ladicu lijepih uspomena pohrane sjećanja na "onu" Opatiju, te da se prizna, da ona to više nije i ne može biti. No važno je da se na spoznajama o novim trendovima platežno sposobne potražnje koja gravitira ovom području, stvari pokušaju mijenjati, da se gradi budućnost na nekim ključnim činiteljima iz turističke prošlosti. Opatija je danas u raskoraku izgubljene prošlosti i neidentificirane budućnosti, privremeno "izgubila samu sebe". Tek kada započnemo proces pronalaženja suvremene Opatije, započeti ćemo graditi njen pravi identitet, koji će se razvijati i jačati, što znači da će prestati potreba za traženjem oslonca u nečem ili nekome. Opatija, tako više neće imati potrebu biti samo "dobra stara dama", htjeti će nešto novo, drugačije, prepoznatljivo, izabrat će način na koji se želi izraziti, stvoriti će svoj novi imidž u turizmu.

"Stara dama" s bogatom i divnom prošlošću preselit će se u neki opatijski turistički muzej. "Novu Opatiju" treba osjetiti na njenim ulicama i parkovima, kafićima i restoranima, tu mora carevati "život", kroz prepoznatljive sadržaje i njihovu vrhunsku organizaciju za sve dobne skupine turista koji traže sofisticiranu i profinjenu ponudu. Dakle, što učiniti, kako do toga doći, od kuda početi?

Pa, počnimo svaki od sebe. Učinimo nešto za našu Opatiju, jer ona je do sada nešto i za nas učinila. Naime, puno malih dobrih stvari, potvrditi će da smo na pravom putu i da smo učinili jedan veliki pomak naprijed. U ponovnom pronalaženju identiteta pronađimo odgovore i na slijedeća pitanja, koja se pred nas često postavljaju:

- Mora li Opatija u ponoć utihniti i ugasiti sva svjetla?
- Zašto se ne koristi morska linija Opatija - Rijeka?
- Mogu li konobarice u nekim kavanama koristiti drugu obuću osim "borosana"?
- Mogu li parkovi dobiti noćne čuvare?
- Zar nedjeljne šetače ne bi mogla češće zabavljati limena glazba?
- Da li su austrougarske terase građene za to da loši glazbenici i gromoglasno loše ozvučenje više tjeraju, no privlače posjetitelje?
- Zašto studenti odjenuti u austrougarske kostime nisu dostupni za upoznavanje turista s znamenitostima Opatije i njenom poviješću?
- Može li različitost izgleda opatijskih kafića biti njihova posebnost i da li je to jedina zabava koju nudimo?
- A da plaže očistimo sami i pokažemo da nije važno čije su, već kakve su?
- A da vratimo cvijeće na naše balkone i travu u naše okućnice?
-